

Fågelinventering 2020, Orminge trafikplats, Nacka kommun

Titel: Fågelinventering 2020 –Orminge trafikplats i Nacka kommun

Version/datum: 2020-06-30

På uppdrag av: Nacka kommun

Beställarens kontaktperson: Anna Herrström

Utfört av: Calluna AB (Huvudkontor: Linköpings slott, 582 28 Linköping, Hemsida: www.calluna.se, Tel: +46 13-12 25 75, Fax: +46 13-12 65 95, Org.nr: 556575-0675)

Kontaktperson för rapporten: Mova Hebert (0725-12 52 91, mova.hebert@calluna.se)

Projektledare: Mova Hebert (Calluna AB)

Inventerare: Mova Hebert (Calluna AB)

Rapportförfattare: Mova Hebert (Calluna AB)

Kvalitetssäkring/korrektur:

Intern projektkod: MHT0189

Innehåll

1. Sammanfattning	4
2. Inledning	5
3. Metod och genomförande	5
3.1 Metod	5
3.2 Genomförande	6
4. Resultat	7
4.1 Kommentar kring häckande arter	9
4.2 Rekommendatione vidare utredning	10
5. Referenser	11

1. Sammanfattning

Calluna har på uppdrag av Nacka kommun genomfört fågelinventering vid Orminge trafikplats. Fokus har legat på arter som är upptagna på rödlistan (ArtDatabanken 2015 och ArtDatabanken 2020), omfattas av fågeldirektivet bilaga 1 eller har en minskande trend (Naturvårdsverket, 2008). Även Callunas naturvårdsarter och arter prioriterade i Skogsvårdslagen noterades. Områdena har inventerats vid sex tillfällen mellan 19 april och 2 juni förutom för lyssning efter ugglor som skedde 20 mars. Sammantaget påträffades sju inventeringsarter varav fyra är rödlistade: björktrast, kråka, spillkråka och svartvit flugsnappare. Björktrast och svartvit flugsnappare noterades med säker häckning och kråka med trolig. Spillkråka häckade inte i området i år, men bedöms kunna göra det vissa år. Övriga inventeringsarter som påträffades var järnspurv, tofsmes och kungsfågel (knutna till barrskog) och röstjärt (förekommer i olika typer av skog).

Artskyddsutredning bör göras för spillkråka inom det vidare planarbetet. Kråka och svartvit flugsnappare är nya arter på rödlistan från 2020 och båda nära kriteriet för att vara sårbara. Det är dock mycket vanliga fåglar och bedömningen är att de inte behöver utredas vidare.

2. Inledning

Nacka kommun planlägger delar av Orminge. För att utreda påverkan på fågellivet har Calluna AB fått i uppdrag att inventera fåglar. (Utredningsområde se figur 1). Fågelinventeringen syftar till att klargöra vilka arter som förekommer i området som häckande.

3. Metod och genomförande

3.1 Metod

Inventerade fåglar är upptagna på rödlistan (ArtDatabanken 2015 och ArtDatabanken 2020), omfattas av fågeldirektivet bilaga 1, eller har en minskande trend (Naturvårdsverket, 2008). Även Callunas naturvårdsarter och arter prioriterade i Skogsvårdslagen noterades.

Sparvuggla och berguv

Inventeringen genomfördes delvis enligt det upplägg som beskrivs i ”Riksinventering-berguv” (Birdlife Sverige, 2019). Denna metod förutsätter två besök per lokal, om man inte vid det första besöket påträffar berguv. I denna inventering gjordes ett besök. Miljön bedömdes som alltför exponerad och bullerstörd för att vara lämplig häckningslokal för sparvuggla eller berguv. Ett besök skedde, den 20 mars då området genomströvades och lyssning skedde från punkter som sammantaget täcker in utredningsområdet i sin helhet. Inventeringen började innan mörkret föll och sträckte sig till cirka en timme efter solnedgång.

Revirkartering av tättingar, hackspettar, rovfågel

Inventering genomfördes genom en kombination av linje- och punkttaxering i ett upplägg som ger möjliga revir för arter. Området genomströvades och observationer av inventeringsarter noterades. För att få möjlighet att få in fler arter gjordes stopp, cirka 3 gånger i timmen där observationer gjordes i fem minuter. För vissa punkter registrerades samtliga påträffade fågelarter, detta för att få en överblick av fågellivet i området. Arterna registrerades direkt i Artportalen genom checklistan med häckningskriterie enligt rapportformuläret (ArtDatabanken):

Möjlig häckning

- 2 Arten observerad under häckningstid i möjlig häckningsbiotop
- 3 Sjungande hanne (hannar) observerad, andra häcknings- eller revirläten hörda eller annat motsvarande beteende iakttaget under häckningstid
- 4 Ett par observerat i lämplig häckningsbiotop under häckningstid

Trolig häckning

- 5 Permanent revir sannolikt genom observation av revirbeteende (t.ex. sång) eller motsvarande på samma plats under minst två olika dagar.
- 6 Parningsceremonier och spel, inklusive parning
- 7 Besök vid sannolik boplats

Säker häckning

- 8 Ängsligt, eller oroligt beteende eller varningslåten från gamla fåglar tydande på ägg eller ungar i närheten

- 9 Ruvfläckar på gamla fåglar studerade i handen
- 10 Bobyggande eller utgrävande (uthackande) av bohål
- 11 Avledningsbeteende eller fågel som spelar skadad
- 12 Använt bo påträffat
- 13 Nyligen flygga ungar (bostannare) eller dunungar (borymmare)
- 14 Gammal fågel som lämnar eller flyger in i eller till bo eller bohål under omständigheter eller på sätt som tyder på att boet är bebott
- 15 Gammal fågel som bär exkrementssäck.
16. Gammal fågel med föda åt ungar
17. Äggskal påträffade
18. Ruvande fågel
19. Avbruten häckning
- 20 Bo med hörda ungar Kategori främst för hålhäckande arter.
21. Ägg eller ungar sedda i bo

3.2 Genomförande

Besöken har skett (datum, se tabell 1) då det är bra väderförhållanden: ingen nederbörd och med högst svaga till måttliga vindar. Inventering av tättingar m.fl. arter har skett med mellan cirka 04:30-08:30.

Tabell 1. Inventeringsinsatser våren 2020.

Datum	Inventerare	Kommentar
2020-03-20	Mova Hebert	Lyssning berguv/sparvuggla
2020-04-19	Mova Hebert	Inventering hackspettar, rovfåglar, tättingar
2020-04-25	Mova Hebert	Inventering hackspettar, rovfåglar, tättingar
2020-04-29	Mova Hebert	Inventering hackspettar, rovfåglar, tättingar
2020-05-08	Mova Hebert	Inventering hackspettar, rovfåglar, tättingar,
2020-05-11	Mova Hebert	Inventering hackspettar, rovfåglar, tättingar
2020-06-02	Mova Hebert	Inventering hackspettar, rovfåglar, tättingar

4. Resultat

Nedan redovisas arter enligt inventeringens avgränsning. Ev. sekretessbelagda observationer meddelas muntligt.

Tabell 2. Inventeringsarter med häckningskriterier per observationspunkt.

Art	Observationspunkt							Högsta häckningskriterie per observationspunkt					Inventeringsart					
	4	5	6	9				1	2	3	4	5		6	7	8	9	10
Björktrast	4	5	6	9						4	4	16			3			Nära hotad (NT)
Järnsparv	9														3			Minskande
Kråka	2	3	4	10					2	8	2					2		Nära hotad (NT)
Kungsfågel	10															3		Minskande, Nära hotad (NT) (2015)
Rödstjärt	10															5		Minskande
Spillkråka	8													3				Nära hotad (NT) Fågeldirektivet bilaga 1
Svartvit flugsnappare	6	8										3		16				Nära hotad (NT)
Tofsmes	1	10							3							3		Callunas naturvårdsart

Tabell 3. Övriga noterade arter.

Art	Observationspunkt									
	1	2	3	4	5	6	7	9	10	
Blåmes	1	2	3	4	5	6	7	9	10	
Bofink	4	5	6							
Fiskmås	4									
Gråsiska	8									
Grönsiska	6									
Koltrast	4	5	6							
Lövsångare	1	6								

Nötskrika	10								
Nötväcka	1	4	6	10					
Ringduva	4								
Rödhake	1	6	7	10					
Skata	6								
Steglits	4	6							
Storskarv	4								
Större hackspett	1	3	4	6	8				
Sädesärta	5								
Talgoxe	1	2	3	4	6	7	9		
Taltrast	4	5	10						

4.1 Kommentar kring häckande arter

Björktrast: Björktrast är en vanlig art men är från 2020 med på ArtDatabankens rödlista som nära hotad (NT). I Sverige har den bedömda förekomsten minskat med 10 % till 25% de senaste 15 åren. Björktrast registrerades med säker häckning vid Kocktorp (punkt 6) och med möjlig häckning vid Boo (punkt 9). Vid punkt 6 sågs en gammal fågel med föda åt ungar. Arten häckar gärna en bit upp i ett lövträd i en grenklyka.

Kråka eller gråkråka: Kråkan är en vanlig fågel, men har minskat med ca. 24 % under bedömningsperioden vilket gör att den klassas som nära hotad på rödlistan (ArtDatabanken, 2020). Minskningen bedöms som så kraftig och tillsammans med annan negativ påverkan är det nära att den klassas som sårbar (VU). Kråkor observerades väster och öster om Ormingeleden. Öster om Ormingeleden observerades oroliga, gamla fåglar som kan tyda på att ungar finns i närheten. Även väster om Ormingeleden (punkt 2 och 4) observerades kråkor men här observerades enbart fåglar i miljö som bedöms som lämplig. Kråkan häckar i stora risbon i höga träd och inget bo kunde hittas varken väster eller öster om Ormingeleden. Öster om Ormingeleden bedöms miljön dock som mycket lämplig med flera gamla tallar och granar som kan utgöra boträd. Enstaka lämpliga träd finns även väster om Ormingeleden.

Spillkråka: Spillkråkan är rödlistad på grund av minskande förekomst av lämpligt habitat och minskande antal reproduktiva individer. Minskningstakten har varit ca. 19% den senaste bedömningsperioden. Spillkråkan är i Stockholmstrakten knuten till tallskog för födosök men placerar gärna bohålet i en asp. Spillkråka hördes ropa vid ett tillfälle i området öster om Ormingeleden. I denna miljö finns det också gamla bohål i en grov tall. Artens placerar inte sitt bohål i området varje år, men området ingår i ett större revir och kan vissa år hysa boträdet. Även väster om Ormingeleden bedöms att flera lämpliga boträd finns (t ex asp), även om inga tecken på häckning eller bohål registrerades.

Svartvit flugsnappare: Svartvit flugsnappare har minskat med 19 % under de senaste 10 åren. Minskningstakten för den svenska populationen bedöms vara nära gränsvärdet för Sårbar (VU), (ArtDatabanken, 2020). Arten häckar i bohål uthackade av större hackspett eller i andra håligheter i främst lövträd. Den häckar också gärna i holkar. Födan är insekter som myggor och flugor som den fångar i luften. Den bedriver sin jakt från en gren, från vilken den gör utfall för att plocka insekterna i luften. I området har den registrerats med möjlig häckning öster och väster om Ormingeleden. Öster om Ormingeleden sågs en gammal fågel med mat åt ungar (punkt 8) och vid Kocktorp hördes den sjunga (punkt 4).

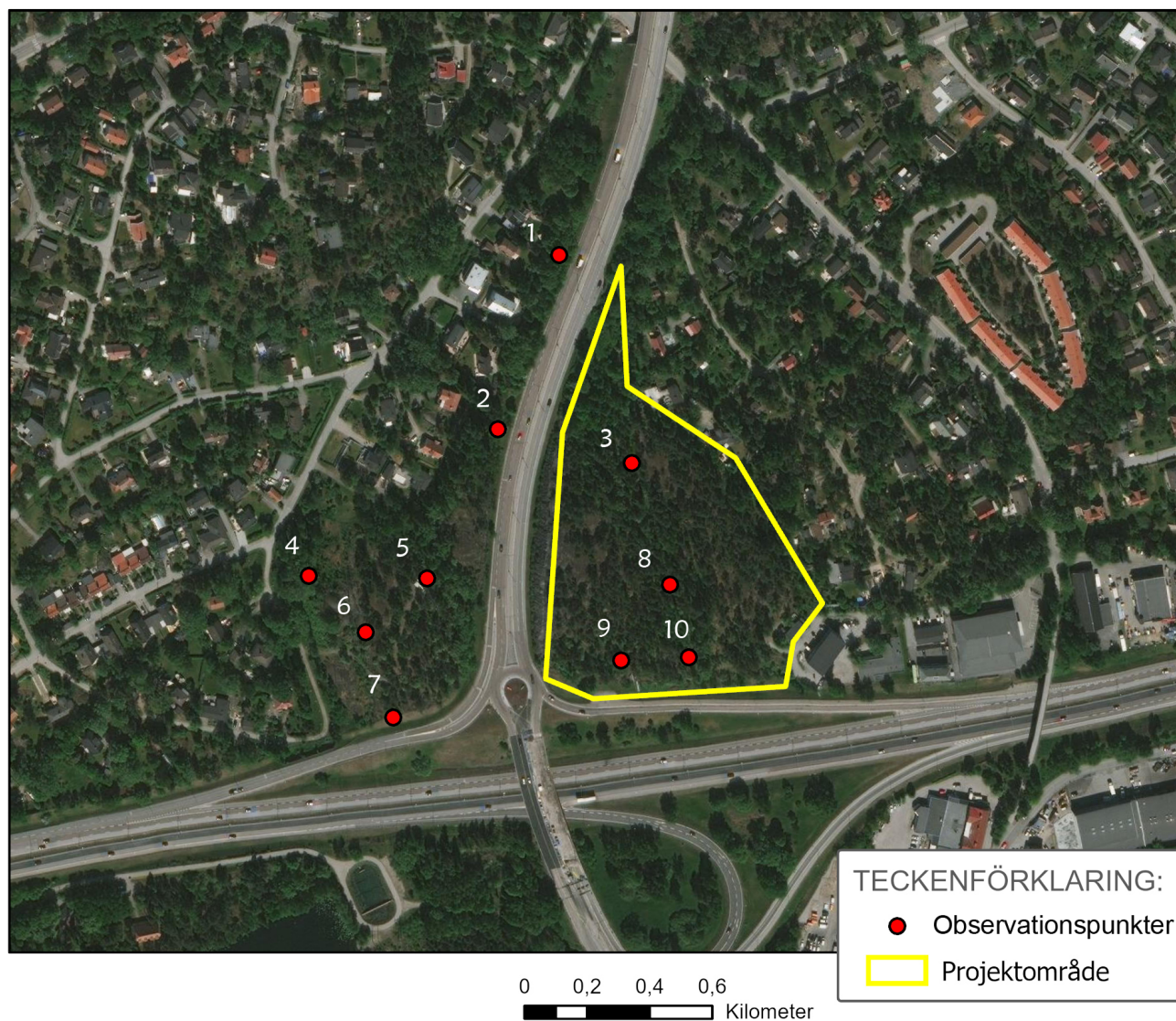
Övriga inventeringsarter som registrerades med möjlig häckning är **kungsfågel** och **järnsparv** (båda på Boo-sidan, punkt 3) och tofsmes (punkt 1 och punkt 10). Dessa tre arter är knutna till barrskog, tofsmes med vissa krav på strukturer som död ved och död ved medan kungsfågel och järnsparv förekommer i alla typer av barrskog, men helst granskog. **Rödstjärt** är en art som minskar men inte rödlistad. Den observerades med möjlig häckning vid punkt 10.

Större hackspett är en vanlig art som finns i inventeringsområdet. Tack vare att den varje år hackar ut nya bohål i trädstammar är den en förutsättning för flera andra arter. Arten konstaterades häcka vid punkt 9 och observerades också flera gånger runt om i området.

Övrigt: rödräv (observation av räv och trolig lya) gjordes öster om Ormingeleden.

4.2 Rekommendationer kring vidare utredning

Artskyddsutredning bör göras för spillkråka inom det vidare planarbetet. Kråka och svartvit flugsnappare är nya arter på rödlistan från 2020 och båda nära kriteriet för att vara sårbara. Arterna har registrerats med höga häckningskriterier i området. Det är dock mycket vanliga arter och bedömningen är att de inte behöver utredas vidare.

Kartproduktion: Calluna AB, 2020-06-22. Koordinatsystem: Copyright bakgrundskarta: World Imagery. Source: Esri, Maxar, GeoEye, Earthstar Geographics, CNES/Airbus DS, USDA, USGS, AeroGRID, IGN, and the GIS User Community

Figur 1 Inventeringsområdet och observationspunkter.

5. Referenser

ArtDatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. SLU, Artdatabanken.

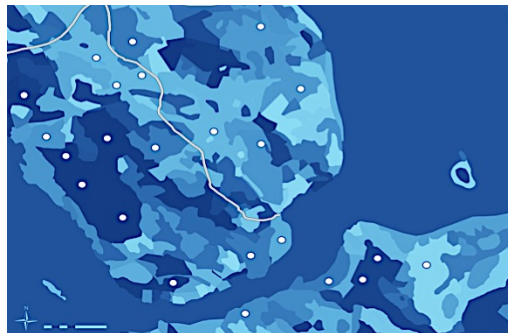
ArtDatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Artdatabanken.

Naturvårdsverket. 2003a. Revirkartering generell metod. Version 1 :1: 2003 - 04 - 04.

Naturvårdsverket. 2009. Handbok för artskyddsförordningen. Del 1 – fridlysning och dispenser.

Sörmlands ornitologiska förening: http://oke.sormlandsornitologerna.se/Atlasinventering_info.pdf

Sveriges ornitologiska förening: Birdlife Sverige: <http://birdlife.se/fagelskydd/inventeringar/riksinventering-berguv/hur-inventerar-man-berguv/>

- Hemsida: www.calluna.se • E-post: info@calluna.se • Telefon växel: 013-12 25 75
- Huvudkontor: Calluna AB, Linköpings slott, 582 28 Linköping